

Ще 5 років ДЛЯ РІДНОЇ КРАЇНИ

Звіт відомого політичного та громадського діяча Миколи ТОМЕНКА

Інформаційний бюлетень Фонду «Рідна країна»

«23 листопада 2012 року минуло рівно 5 років, як народні депутати Верховної Ради України VI скликання набули своїх повноважень і тепер завершують свою роботу.

Так сталося, що останнім часом слово «депутат» стало ледь не лайливим у нашій країні. Ігнорування інтересів громадян, кулуарні домовленості, політичні зради, бійки – все це працювало не на користь іміджу більшості представників парламенту. Проте, є у Верховній Раді депутати, які виконують свої обов'язки, працюють у законодавчій сфері та на ниві громадської діяльності.

Хотів би подати на Ваш розсуд свій звіт за результатами моєї депутатської роботи за останні 5 років, як, до речі, цього вимагає Закон України «Про статус народного депутата України».

Вірю, що ближчим часом в нашій країні зміниться ситуація, і у парламенті більшість депутатів будуть складати не ті, хто купив собі недоторканність, а - відповідальні і професійні люди, які не лише перед виборами, а щоденно працюють для України!»

МИКОЛА ТОМЕНКО,
політичний та
громадський діяч,
Заступник Голови
Верховної Ради VI скликання

Біографічна довідка

Микола ТОМЕНКО - кандидат історичних наук, доктор політичних наук. Народився у 1964 році у с. Малі Канівці Чорнобаївського району Черкаської області.

Закінчив історичний факультет Київського університету імені Тараса Шевченка. За університетських часів брав активну участь у демократичному русі України, був організатором студентських мітингів. У 1989 році був серед ініціаторів проведення установчого з'їзду Народного руху України.

Учасник бойових дій в Афганістані.

Після університету займався дослідницькою та викладацькою діяльністю. Завідував кафедрою політичних наук Інституту державного управління при Кабінеті Міністрів України, був віце-президентом фонду «Українська перспектива», завідувачем кафедрою політології Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Заснував Інститут політики (www.polityka.in.ua).

Згідно з опитуванням, проведеним Українським національним інформаційним агентством, Миколу Томенка визнали найкращим політичним аналітиком (політологом) 1998 та 1999 років.

Був послідовним опозиціонером до режиму Леоніда Кучми, активно виступав проти введення цензури у засобах масової інформації. Як голова парламентського Комітету з питань свободи слова та інформації, підготував низку законів про свободу слова в Україні.

Під час «помаранчевої» революції став «голосом Майдану», перебуваючи на головній площі країни з першого до останнього дня акції народного спротиву.

В уряді Юлії Тимошенко був Віце-прем'єр-міністром України з гуманітарних та соціальних питань. У парламенті V скликання очолював Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту і туризму.

У 2007 році – обраний Заступником Голови Верховної Ради України V скликання. У 2008 році - Заступник Голови Верховної Ради України VI скликання.

Микола ТОМЕНКО – автор більше 150 наукових статей та досліджень, автор і співавтор ряду монографій та посібників, зокрема, «Історії української Конституції», «Абетки української політики», «Теорії українського кохання», «Український романтик Микола Гоголь» та інших.

Державних нагород, що присвоюються відповідними указами Президентів України Л.Кравчука, Л.Кучми, В.Ющенка, В.Януковича, – не має.

Згідно з дослідженням руху «Чесно», за результатами роботи Верховної Ради України VI скликання Микола ТОМЕНКО увійшов до трійки депутатів, які відповідають критеріям доброчесності (моніторинг депутатів здійснювався за наступними критеріями: відсутність фактів порушення прав і свобод людини; незмінність політичної позиції відповідно до волевиявлення виборців; непричетність до корупційних дій; прозорість задекларованих доходів і майна, їх відповідність способу життя; особисте голосування в парламенті; участь у засіданнях парламенту і у роботі комітетів – не менше 75%).

ЗА 5 РОКІВ депутатської діяльності (23.11.2007-23.11.2012)

Микола ТОМЕНКО:

- є автором 100 законопроектів. Із них: 35 – стали чинними актами, 2 – ухвалені Верховною Радою та ветоані Президентом, 2 – ухвалені Верховною Радою у першому читанні, 1 – ухвалений Верховною Радою у першому читанні повторно

- вніс 198 поправок до 42 законопроектів, підготовлених до другого читання. Серед них: враховано 70, частково та редакційно – 25

- направив 67 депутатських запитів та понад 3000 депутатських звернень

- 312 разів виступив з трибуни, 84 – з місця

- провів понад 25 культурно-просвітницьких та туристичних акцій

- видав близько 30 друкованих проектів, в тому числі буклетів, довідників, посібників та ін.

- видав 8 аудіо- та відеопосібників

- став ведучим понад 50 пізнавальних телевізійних програм.

Законодавча діяльність

Законопроекти Миколи ТОМЕНКА (авторські та у співавторстві), прийняті Верховною Радою та підписані Президентом. На сьогодні ці Закони є чинними:

✓ **Щодо захисту української державності**

Закон України «Про внесення змін до статті 338 Кримінального кодексу України» посилює кримінальну відповідальність за публічну наругу над державними символами, запроваджує суворіше покарання за це діяння, в тому числі і позбавлення волі на строк до трьох років.

✓ **Щодо освіти**

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» (щодо питань студентського самоврядування)» визначає випадки, коли рішення приймається за погодженням з органом студентського самоврядування, зокрема, відрахування та поновлення осіб, які навчаються у виші; переведення з державної на контрактну форму навчання і навпаки; поселення і виселення з гуртожитку та ін. Передбачено фінансування діяльності студентського самоврядування у розмірі не менше 0,5% коштів спеціального фонду кожного вишу.

✓ **Щодо місцевого самоврядування**

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про нотаріат» повертає посадовим особам органів місцевого самоврядування право вчиняти певні нотаріальні дії в населених пунктах, де немає нотаріусів.

✓ **Щодо захисту довкілля та земельного питання**

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про тваринний світ» щодо посилення заходів по боротьбі з браконьєрством» визначає перелік знарядь добування об'єктів тваринного світу, що заборонені для виготовлення, збуту, застосування та зберігання в Україні. Серед них особливо небезпечні – електровудки та монониткові (волосінні) сітки. Окрім того, заборонено ввезення на територію України даних браконьєрських знарядь.

Принциповою є поправка М.Томенка, внесена при активній підтримці природоохоронних громадських організацій до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань мисливського господарства, полювання та рибальства, охорони, використання і відтворення тваринного світу», якою посилені кримінальна відповідальність за незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом (ст. 249 КК України) та введена **кримінальна відповідальність** за використання електроструму

при здійсненні рибальства.

Також важливими є ухвалені Верховною Радою три поправки М.Томенка до Закону України «Про внесення змін до Земельного кодексу України», які передбачають продовження **мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення до 1 січня 2016 року**.

✓ **Щодо здорового способу життя, фізичної культури та спорту**

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про рекламу» повністю забороняє, зокрема, зовнішню рекламу алкогольних напоїв і тютюнових виробів, рекламування пива відомими особами тощо.

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» дає визначення поняття «слабоалкогольні напої», а також забороняє продаж пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв неповнолітнім, встановлюються обмеження щодо їх споживання в місцях проведення масових заходів та заборона - в громадських місцях.

Закон України «Про внесення змін до статті 12 Закону України «Про плату за землю» звільняє від плати за землю заклади фізичної культури та спорту, спортивні споруди яких використовуються для проведення всеукраїнських і міжнародних змагань та навчально-тренувального процесу збірних команд, а також спортивні бази олімпійської та паралімпійської підготовки.

✓ **Щодо сфери материнства та дитинства**

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо усиновлення» встановлює вимоги щодо мінімального віку усиновлювача (21 рік). З метою захисту прав дитини, заборонено усиновлення дитини-громадянина України іноземцями, які не перебувають у шлюбі.

Закон України «Про внесення змін до Сімейного кодексу України щодо підвищення шлюбного віку» встановлює однаковий шлюбний вік для чоловіків і жінок на рівні 18 років. За рішенням суду особи, яка досягла 16 років, може бути надано право на шлюб, якщо буде встановлено, що це відповідає її інтересам.

Законопроекти Миколи ТОМЕНКА (авторські та у співавторстві), прийняті Верховною Радою у першому читанні:

✓ **Щодо освіти**

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про загальну середню освіту» щодо зниження наповнюваності класів з 5 до 3 учнів у сільських та селищних школах, а також щодо механізму реорганізації комунальних загальноосвітніх навчальних закладів, що зупиняє масове закриття шкіл у сільській місцевості.

✓ **Щодо здорового способу життя**

Проект Закону України «Про внесення змін до статті 22 Закону України «Про рекламу» щодо заборони реклами алкогольних напоїв, пива та напоїв, що виготовляються на його основі, на радіо та телебаченні з шостої до двадцять четвертої години.

Законопроекти Миколи ТОМЕНКА (авторські та у співавторстві), прийняті Верховною Радою, але ветоані Президентом:

✓ **Щодо бібліотечної справи**

Закон України «Про внесення змін до статті 2 Закону України «Про здійснення державних закупівель» передбачав виключення із загальної процедури тендерних закупівель інформаційної продукції, що закуповується для бібліотечних фондів.

✓ **Щодо сільського господарства**

Закон України «Про органічне виробництво» узаконював органічне виробництво, яке здійснюється в умовах збереження навколишнього середовища та без застосування хімічних і мінеральних добрив.

Постанови, внесені Миколою ТОМЕНКОМ

На підставі Постанов Верховної Ради України, внесених Миколою Томенком, протягом останніх років на державному і громадському рівнях було вшановано ювілеї Лесі Українки, Михайла Драгоманова, Андрія Малишка, 500-річчя заснування міста Чигирин Черкаської області та інші. Не допущено передачу у приватну власність пам'ятки культурної спадщини Замку «Паланок» у м. Мукачеве Закарпатської області та врегульовано діяльність ЗМІ у передвиборчі періоди 2009 та 2012 років та ін.

Тимчасові слідчі комісії

З березня по вересень 2008 року Микола Томенко очолював Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування обставин порушення Конституції України та законів України, прийняття протиправних рішень посадовими особами Київської міської ради та її виконавчого органу.

Результатом діяльності Комісії стало призначення Верховною Радою України **позачергових виборів Київської міської ради та Київського міського голови у 2008 році**.

Всі виявлені факти порушень Конституції та законів України, вчинені посадовими особами Київської міської ради та її виконавчого органу на чолі з Леонідом Черновецьким, передані до правоохоронних органів. За матеріалами діяльності слідчої комісії Генеральна прокуратура України опротестувала десятки рішень Київської міської ради про незаконне виділення земель з комунальної у приватну власність, судовими рішеннями скасовано низку рішень Київради, порушені кримінальні справи.

Громадська діяльність

Мандруйте Україною!

(www.7chudes.in.ua)

«7 чудес України» - загальнонаціональна акція, започаткована Фондом Миколи Томенка «Рідна країна» у 2007 році, яка стала найрезонанснішим та найуспішнішим проектом у галузі популяризації вітчизняного туризму за більш ніж 20 років української незалежності. За останні п'ять років було проведено три повноцінні етапи цієї акції, в результаті яких Україна визначила:

«7 історико-архітектурних чудес» (заповідник «Кам'янець», Києво-Печерська лавра, парк «Софіївка», Софія Київська, Херсонес Таврійський, Хортиця, Хотинська фортеця)

«7 природних чудес» (Біосферний заповідник «Асканія-Нова», Регіонально-ландшафтний парк «Гранітно-степове Побужжя», Дністровський каньйон, Мармурова печера, Національний природний парк «Подільські Товтри», озера Світязь та Синевир)

«7 чудес України: замки, палаци, фортеці» (Аккерманська фортеця, Алупкінський палац, Кам'янець-Подільська фортеця, Луцький Верхній замок, Митрополічий палац у Чернівцях, Палац у Качанівці, Хотинська фортеця).

У 2008 році «7 природних чудес України» увійшли у трійку найважливіших просвітницьких акцій року в Україні. Після проведення акції, один з її переможців - Біосферний заповідник «Асканія-Нова» - за ініціативи Миколи Томенка став учасником всесвітньої акції «New seven wonders of nature» («Нові 7 чудес природи»). Серед 450 номінантів з усього світу він потрапив до списку 77 чудес світу!

Відео про чудеса України

«7 чудес України: замки, палаци, фортеці»: підготовлено 20 пізнавальних телепрограм про фіналістів цієї акції, які транслювалися провідними українськими телеканалами. Диски з цими передачами було безкоштовно передано до освітньо-культурних закладів України. Відео програм можна переглянути на сайті www.7chudes.in.ua.

«7 природних чудес України»: відзнято серію телевізійних програм про переможців та спеціалістів акції. Зараз готуються до випуску DVD-диски із записами цих передач для безкоштовного розповсюдження в освітніх закладах України. Відео можна знайти на сайті www.7chudes.in.ua

Українські чудеса – на марках, у літаках та посольствах

Побачили світ путівники «Україна, якою ми мандруємо», «7 природних чудес України». Буклети видані українською, російською та англійською мовами для пропагування України через її міжнародні представництва та посольства, а також з метою безкоштовного розповсюдження в аеропортах України.

У 2011 році в Україні було презентовано сім поштових марок, які ввійшли в малий аркуш під назвою «Сім природних чудес України». У 2012 році було презентовано 7 поштових марок, які ввійшли в малий аркуш під назвою «Сім чудес України»: замки, палаци, фортеці».

Етнофестивалі

Спільно з мистецькою агенцією «Територія А» (президент Олександр Бригинець) було реалізовано низку інформаційно-туристичних акцій під гаслом «Пізнай Україну» з метою допомогти відкрити та пізнати Україну, її неповторні краєвиди, цікаву історію та багаті туристичні та відпочинкові можливості. Такі інформаційно-туристичні події відбувалися на Полтавщині («ЕтноЛіто: Купальські ігри на батьківщині Гоголя»), «ЕтноВесна: День Європи на батьківщині Василя Симоненка»), Чернігівщині («ЕтноОсінь: Зоряна осінь в Качанівці»), Запоріжжі («Відкриваємо о. Хортиця», «Дорога на Січ»), Буковині («ЕтноЗима: Масляна на Буковині»), Рівненщині («Бурштинські легенди Рівненщини»), Волині («ЕтноВесна: День Європи на батьківщині Лесі Українки», «ЕтноЛіто-2008: Івана Купала на Світязі»), Черкащині («ЕтноЛіто: Свято Івана Купала в «Софіївці»), Київщині («ЕтноЗима у Переяславі», «ЕтноЗима: Гетьманські гостини») тощо.

Творимо український світ!

(www.ridna.ua)

Світоглядний портал «РІДНА КРАЇНА» — це перший в Україні окремий культурологічний портал, який об'єднує різноманітні напрямки гуманітарної сфери. Створений у 2010 році. Змістовне наповнення «Рідної країни» вирізняється двома головними рисами: позитивні та інформативні матеріали, а також - ніякої політики. Родзинкою порталу є можливість самостійно наповнювати його розділи для постійного поповнення «інформаційної скарбниці» української культури.

Все про музеї України

На порталі www.ridna.ua у рубриці «Культурна. Музеї» зібрана найбільша на сьогодні систематизована інформація про понад 700 музеїв із 24 областей України, окремими пунктами виділено АР Крим, міста Київ та Севастополь. Перевага цього он-лайн проекту, на відміну від друкованих видань, — у можливості своєчасного редагування відомостей про музеї України, їх графік роботи, ціни на квитки тощо. Спеціально до Дня Києва у столиці відбулася презентація просвітницького проекту «Київ – столиця українських музеїв». Також видано друковані довідники про всі музеї Чернігівщини, Полтавщини та міста Києва.

Аудіопроекти – цікаво, корисно і пізнавально про Україну

З метою популяризації української культури, історії, мови та традицій, починаючи з 2007 року Фонд Миколи Томенка «Рідна країна» спільно з Національною радіокомпанією України за підтримки її президента Віктора Набруска випустили серію аудіо-видань. Їх можна прослухати он-лайн на порталі «Рідна країна» (www.ridna.ua) у рубриці «Освічена. Аудіопроекти».

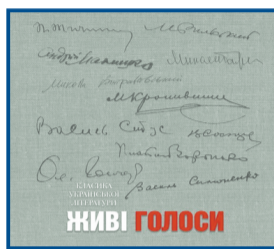
«Головні пісні та мелодії України»

Цей компакт-диск допоможе молодим людям краще зрозуміти національні традиції та стане у пригоді адміністраціям шкіл і будинків культури, а також усім, кому небайдужа власна культура. До диску увійшли: Гімн України, «Молитва за Україну», «Пісня про вчительку», «Пісня про рушник», «Києве мій», «Україна» Т. Петриненка, козацькі марші та інші пісні, які можуть звучати під час проведення різноманітних свят та заходів.

«Класика української літератури. Живі голоси»

Це добірка унікальних аудіо-записів відомих українських поетів, яка буде цікавою передовсім для вчителів української мови та літератури. На диску можна почути живі голоси Марка Кропивницького, Максима Рильського, Володимира Сосюри, Андрія Малишка, Олеся Гончара, Миколи Вінграновського, Василя Стуса, Василя Симоненка та ін. Найдавніший запис, з голосом Марка Кропивницького, датований 1906 роком.

«Лебеді материнства: Живий голос Василя Симоненка»

Аудіо-видання було підготовлено до 140-річчя з дня народження видатного українського поета. До нього увійшли 17 унікальних записів авторського виконання поетом своїх творів, а також кращі фонограми поезій Василя Симоненка та музичні твори на його вірші з фондів Українського радіо. На диску Василь Симоненко читає «Що я можу сказати про себе?», «Світ який — мереживо казкове...», «Україні (Задивляюсь у твої зіниці)», «Лебеді материнства» та ін.

«Слуханка для української малечі»

Це аудіо-видання складається з двох частин (двох дисків): до першої увійшли українські народні казки, казки народів світу та авторські казки, які виконують народні артисти України. Друга ж частина — дитячі пісенки, веснянки, ігри, заклички, лічилки, колядки, щедрівки та колискові, у виконанні як іменитих артистів, так і творчих дитячих колективів. Загалом у «Слуханці» представлено 77 творів (20 казок та 57 музичних творів).

«Кобзар» Тараса Шевченка»

Тут представлено вісім творів Тараса Шевченка, що увійшли до першого видання «Кобзаря» 1840 року у виконанні видатних українських митців різних епох. Твори виконують такі класики української культури, як Микола Кропивницький (запис 1906 року), Оксана Петрусенко (1937), Борис Гмиря (1963), Наталя Ужвій (1964) та інші.

«Нові книги для дітей України»

Спільно з видавництвом «Веселка» була проведена акція поширення нових книг для дошкільних навчальних закладів України. Спільно з представництвами Фонду Миколи Томенка «Рідна країна» акцію було реалізовано у Хмельницькій, Івано-Франківській, Черкаській, Чернігівській областях та місті Києві.

«Відродимо Запорізьку Січ!»

У 2009 році на території Національного заповідника-острова «Хортиця» було відкрито новий історико-культурний комплекс «Запорізька Січ». Це, фактично, єдиний об'єкт за часів незалежності України, будівництво якого задекларовано і успішно завершено за 5 років. Будівництво розпочалося завдяки фінансуванню Уряду Юлії Тимошенко та за підтримки «Запоріжсталі», а завершилося - завдяки організації акції «Відродимо Запорізьку Січ», яку ініціював Микола Томенко. Під час цієї акції вдалося зібрати близько 1 мільйона гривень, що дозволило добудувати і відкрити історико-культурний комплекс на о. Хортиця.

Відновлення заповідника «Качанівка»

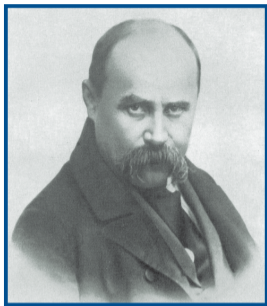

Завдяки сприянню Фонду Миколи Томенка «Рідна країна» та за підтримки народних депутатів України Валерія Дубіля і Івана Куровського в «Качанівці» до Дня незалежності України у 2009 році було відремонтовано центральну алею заповідника. Алея, що поєднує дворяньську садибу з собором, якісно покращила вигляд заповідника і стала справжньою окрасою «Качанівки».

Громадська діяльність

Україні потрібні герої!

Мета цієї загальнонаціональної акції - просвітницька, інформаційна діяльність щодо видатних українців та історичних подій, які здатні сформувати образ нашої держави як європейської країни зі своєю унікальною традицією.

Тарас Шевченко

Фонд Миколи Томенка здійснив перевидання книги Михайла Чалого «Життя і твори Тараса Шевченка» (це одна з перших біографій Кобзаря, написана його товаришем Михайлом Чалим і віддрукована у 1882 році). Було надано допомогу Літературно-меморіальному будинку-музею Тараса Шевченка (м. Київ) на здійснення заходів з порятунку 200-літньої шовковиці поета. В одному з парків столиці започатковано вербову алею, висаджену з гілочки верби, яка вважається «онукою» верби Тараса Шевченка. Спільно з Радіо «Ера FM» був реалізований проект «Останній шлях Тараса Шевченка». Презентовано факсимільне відтворення

«Альбому Тараса Шевченка 1845 року». Готується до друку «Альбом малюнків Тараса Шевченка 1839-1843 років».

Леся Українка

16 грудня 2011 року побачив світ бібліографічний покажчик «Ні! Я жива, я буду вічно жити» до 140-річчя від дня народження Лесі Українки, який містить нарис про життєвий та творчий шлях поетеси, історичну довідку про рід Драгоманових-Косачів, хронологічний звід основних подій життя. До 98-ї річниці з дня смерті Лесі Українки Фонд Миколи Томенка спільно з Миколою Даневичем профінансував придбання необхідних матеріалів та робіт, пов'язаних із реставрацією пам'ятника поетеси, який стоїть на місці її поховання на Байковому цвинтарі.

Михайло Грушевський

У 2007 році відбулося повернення меморіальних меблів першого Президента України Михайла Грушевського, які були викуплені у приватного колекціонера в Бахчисарі. За сприяння народних депутатів Миколи Томенка, Андрія Сенченка та Людмили Денисової меморіальні меблі Грушевського (ліжка та тумбу) було передано Історико-меморіальному музею у Києві, де відтворено меморіальну квартиру та розміщено біографічну експозицію, присвячену видатному українському науковцю та громадсько-політичному діячеві.

Микола Костомаров

З грудня 2009 року в с. Дідовці Прилуцького району Чернігівської обл. реалізується проект «Микола Костомаров повертається на Чернігівщину». Мета проекту – вшанування визначного історика, літературознавця, одного із засновників Кирило-Мефодіївського товариства Миколи Костомарова, пам'ять про якого досі не представлена в жодному музеї країни. Фонд Миколи Томенка за сприяння народного депутата Валерія Дубіля ініціював відновлення музею-садиби М.Костомарова, до якої входять будинок, у якому він прожив 10 років, криниця, капличка та паркова частина. На сьогодні тривають роботи з відновлення музею-садиби.

Василь Симоненко

У 2008 році був організований Фестиваль «ЕтноВесна на батьківщині Василя Симоненка», куди були запрошені представники посольств та журналісти з Київської, Черкаської і Полтавської областей. Під час заходів було відкрито другу залу у Музеї видатного поета у школі, де навчався Василь Симоненко. Микола Томенко також став одним із ініціаторів гідного відзначення 75-річчя з дня народження Василя Симоненка на Черкащині, Полтавщині та проведення ювілейного вечора-пам'яті поета у Національній філармонії України. У Черкасах на будівлі, де колись працював Симоненко, було встановлено меморіальну дошку.

Також Фонд Миколи Томенка брав активну участь у відзначенні 285-ї річниці з дня народження **Григорія Сковороди**, 200-річчя з дня народження **Миколи Гоголя**, 120-річчя з дня народження **Михайла Драї-Хмари** та 120-ї річниці з дня народження **Павла Тичини**.

З метою вшанування непереможного українського борця, шестиразового чемпіона світу з боротьби, символу сили духу і тіла – **Івана Піддубного** – була організована акція «Україна – країна найсильніших людей», що відбувалася два роки поспіль на «Мамаєвій Слободі» у Києві, а також у 2012 році Микола Томенко подарував гіпсове погруддя Івана Піддубного в його рідне село Богодухівка, що на Черкащині.

Підтримка соціальної сфери

За ініціативи Миколи Томенка спільно з головами обласних рад Полтавщини Володимиром Марченком, Хмельниччини Іваном Гладуняком, Черкащини Володимиром Гресем, з міськими головами Луцька Богданом Шибю, Хмельницького Сергієм Мельником та ін. в період 2007-2012 рр. та за підтримки Фонду соціальних інвестицій було здійснено ремонт, реконструкцію та покращено понад 100 освітньо-виховних, оздоровчих та соціальних закладів у регіонах України. Також Микола Томенко опікується закладами охорони здоров'я для учасників бойових дій, зокрема, для воїнів-афганців. Так, він допоміг забезпечити медичним, оздоровчим та спортивним обладнанням госпіталь для воїнів-інтернаціоналістів «Лісова пісня» та сприяв у поверненні до комунальної власності місцевої громади усього майнового комплексу, де знаходиться Черкаський обласний госпіталь ветеранів війни.

Здоровим і спортивним бути модно!

Основна ідея цього проекту – повернути в українське суспільство моду на здоровий та активний спосіб життя.

Фестиваль зірок спорту «Спортивні ігри України»

За підтримки Фонду Миколи Томенка «Рідна країна» у співпраці з тодішнім Головою Черкаської обласної ради Володимиром Гресем відбулося три Фестивалі зірок спорту «Спортивні ігри України» (Черкаси - 2006 та 2007 роки, Умань - 2008 рік). Важлива місія «Фестивалю зірок спорту» – підтримати шкільне фізичне виховання та місцеві спортивні клуби. Суть фестивалю – зірки вітчизняного спорту проводять майстер-класи для дітей, спілкуються з ними і на власному прикладі доводять, що в житті немає нічого неможливого, що в спорті можна бути успішною людиною і багато корисного зробити для своєї держави.

«Почни нове життя»

Телепрограма «Почни нове життя», автором якої є Микола Томенко, виходила на каналі ICTV у 2008 році. Всього вийшло 12 програм. Також було випущено відео-диск із цими передачами. Ведучий Микола Томенко разом із зірками спорту та шоу-бізнесу доступно і цікаво розповідали про певний вид спорту – теніс (великий і настільний), баскетбол, бадмінтон, футбол, легку атлетику, бокс, фітнес тощо. У програмі взяли участь Василь Вірастюк, Олександр Волков, Олександр Пономарьов, Тіна Кароль, Гайтана, Світлана Лобода та ін. Переглянути відео можна на www.ridna.ua

Спортивна інфраструктура

За сприяння Фонду Миколи Томенка по всій Україні за останні 5 років було встановлено близько 10 спортивних та тренажерних майданчиків, понад 300 шкіл отримали спортивне спорядження та інвентар.

Що я зробив для України («Український щорічник»)

Ідея «Українського щорічника» - світлим життєвими прикладами видатних українців спонукати кожного до щоденної активної праці та помислу «Що я зробив для України?».

Щорічник зроблений у форматі ділового щоденника і містить: дні народження відомих українців, короткі відомості про них, цитати, щоденний перелік державних, національних, професійних чи релігійних свят, визначних історичних подій, а також – народний календар на кожен день. У щорічнику ви знайдете 365 афоризмів та стільки ж ілюстрацій про найвідоміші історичні, архітектурні та культурні пам'ятки України.

Незмінною та популярною у щорічнику залишається рубрика «Що я зробив для України», де кожен власник цього видання зможе фіксувати свої ідеї та плани на майбутнє. Нещодавно побачило світ вже третє видання «Українського щорічника» на 2013 рік, яке було підготовлене Фондом Миколи Томенка «Рідна країна» та видавництвом «Веселка».

ХОЧЕШ ЩОДЕННО ВІДЧУВАТИ СЕБЕ ПАТРІОТОМ УКРАЇНИ?

- Скачай патріотичні рингтони на сайті www.tomenko.ua Проект «Частинка України у твоєму мобільному» у розділі «Акції».
- Слухай головні пісні та мелодії України, а також живі голоси її класиків на сайті www.ridna.ua у розділі «Освічена. Аудіопроекти»
- Насолоджуйся найкрасивішими куточками України, пізнавай її історію, дізнавайся нове про її перлини – у відео про чудеса України на сайті www.7chudes.in.ua
- Читай завжди свіжі та актуальні новини, додавай свої та ділися враженнями на порталі www.ridna.ua